

Силабус курсу

Правові засади запобігання та протидії корупції

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань «Цивільна безпека»

Спеціальність «Правоохоронна діяльність»

Освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність»

Рік навчання: I, Семестр: II

Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.ю.н., в.о. завідувача кафедри безпеки та
правоохоронної діяльності

Метельський Ігор Дмитрович

Контактна інформація mdigor@ukr.net

Опис дисципліни

Правові засади запобігання та протидії корупції – це навчальна дисципліна, метою якої є формування у студентів теоретичних і практичних знань відносно явища корупції як правового, політичного, економічного та культурного явища, його соціальної природи, умов виникнення та поширення, а також створення дієвих механізмів запобігання та протидії корупції.

Майже двадцятирічне існування України як самостійної держави не лише актуалізувало складні і суперечливі проблеми державного становлення, а й загостило успадковані соціальні вади минулого суспільного утворення. Серед успадкованих хвороб чільне місце як за масштабністю поширення, так і за глибиною проникнення в суспільний організм, належить корупції. Сьогоднішній стан цього антисоціального явища у державі є такий, що сфера корупції і організованої злочинності стає конкурентом держави у здійсненні управління суспільством, а сучасні організаційні норми і соціальний ефект корупції створюють загрозу національній безпеці країни. За умов відсутності ефективної системи контролю на різних рівнях, втрати результативного державного керівництва багатограними сферами матеріального і духовного виробництва саме за умов переходу до ринкових

відносин, корупція, особливо на рівні регіональних мафіознокорумпованих кланів, загрожує національному суверенітету і територіальній цілісності нашої держави. Вона реально протистоїть конституційному ладу України, шляхом корумпування організована злочинність намагається „роздержавити” державні силові структури, проникнути у законодавчі і виконавчі органи влади завдяки лобізму, підкупу, шантажу та корупції, залучаючи до свого лона окремих політичних діячів, державних посадових осіб різних рівнів, підриває, таким чином, у широких верств населення довіру до керівників держави та уряду, їх політичного курсу, повагу до Конституції України як Основного Закону життєдіяльності держави, суспільства, людини. За умов чітко невідпрацьованих економічних механізмів приватизації та роздержавлення, наявної бюрократичної формалізації цих процесів, лобісти, корумповані чиновники створюють умови для мафіозних структур, які близькі до того, щоб стати власниками основного обсягу, насамперед, матеріальних цінностей, створених сучасним і, особливо, минулими поколіннями трудівників нашої країни. Корумпована (тіньова) економіка руйнує матеріально-виробничі підвалини суспільства, перешкоджає утворенню могутнього легального національного капіталу. Економіка держави все відчутніше набуває криміналізаційного характеру, видозмінюючи соціальну структуру суспільства, зокрема, середню верству, диференціюючи її на злиденну, традиційну і нову, що прислугує „новим багатим”.

Корупція є живильним середовищем для організованої злочинної діяльності з її різнобічними методами і формами насильства, протекціонізму. Це є комплексним, багаторівневим та широкомасштабним явищем економічного, соціального і політичного характеру складність якого обумовлена різними причинами економічного, інституційного, законодавчого, політичного, соціального і морального характеру. Тому осмислення сутності, причин наявності, організації та адміністративноправових засобів протидії корупції, особливостей її запобігання та протидії правоохоронними органами є актуальним на даному етапі розвитку України, чому присвячено вивчення даної дисципліни.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 /	1. Поняття та сутність корупції, її види та наслідки	Дослідити поняття корупції, історичні шляхи її формування. Вивчити види корупції та виявити її наслідків. Встановити основні засади запобігання	Тести, питання

2 / 2	2. Правові основи запобігання корупції в Україні	Проаналізувати стан корупції в Україні, зробити порівняльний аналіз стану корупції за часи до впровадження нового антикорупційного законодавства та після його прийняття, а також охарактеризувати основні положення діючої антикорупційної нормативної бази України.	Тести, питання
2 / 2	3. Суб'єкти у сфері протидії корупції в Україні	Вивчити суб'єктів, на яких поширюється закон України «Про запобігання корупції».	Кейси
4 / 1	4. Державно-правові механізми запобігання та протидії корупції.	Дослідити участь представників влади у боротьбі з корупцією та встановити ознаки такої участі. Встановити механізми подолання корупційних ризиків в органах влади.	Кейси
4 / 2	5. Особливості порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.	Вивчити порядок та особливості подання декларацій особами, що уповноважені на це.	Кейси
4 / 4	6. Оцінка корупційних ризиків у діяльності державних органів, юридичних осіб	Вивчити поняття «корупційного ризику» та навчитись їх визначати.	Кейси
4 / 1	7. Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією	Навчитись кваліфікувати адміністративні правопорушення, що пов'язані з корупцією.	Тести, питання, кейси
4 / 2	8. Проведення у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією.	Вивчити порядок проведення у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією.	Кейси
4 / 1	9. Роль громадськості у запобіганні та протидії корупції	Визначити та дослідити роль громадськості (об'єднання громадян) у запобіганні та протидії корупції.	Тести, питання, кейси

Рекомендовані джерела інформації

1. Кримінальна конвенція РЄ про боротьбу з корупцією від 27 січня 1999 р. Ратифікована із заявою Законом № 252-V від 18.10.2006 р.

2. Додатковий протокол до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією від 15 травня 2003 р. Ратифікований Законом № 253-V від 18.10.2006 р.
3. Цивільна конвенція РЄ про боротьбу з корупцією від 4 листопада 1999 р. Ратифікована Законом № 2476-1V від 16.03.2005 р.
4. Конвенція ООН проти корупції від 11 грудня 2003 р. Ратифікована із заявами Законом № 251-U від 18.10.2006 р.
5. Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб (Додаток до Резолюції 51/59 Генеральної Асамблеї ООН від 12 грудня 1996 р.).
6. Декларація ООН про боротьбу з корупцією і хабарництвом у міжнародних комерційних операціях від 16 грудня 1996 р.
7. Конституція України від 28 черв. 1996 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР) України. — 1996. — № 30. — с. 141.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року // Голос України. – 2012. – № 90-91 від 19.05.2012.
9. Кримінальний кодекс України: Офіц. Видання. - К.: Видавничий Дім „Ін Юре”, 2001. – с. 336.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 р. № 8073-X / Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
11. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № VIII. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379).
12. Закон України «Про Службу безпеки України» від 25 берез.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. -1992. - № 27. - с. 382.
13. Закон України «Про прокуратуру» від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII / Електронний ресурс: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
14. Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки» від 14.10.2014 р. № 1699-VII / Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18>.
15. Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовт. 2014 р. № 1700–VII Електронний ресурс: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
16. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовт. 2014 р. № 1698–VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>.
17. Закон України «Про очищення влади» : від 16 верес. 2014 р. № 1682-VII / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1682-18>.
18. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів» : від 14 жовт. 2014 р. № 1701-VII / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1701-18>.
19. Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30 черв. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 35. - с. 358.
20. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 черв. 2016 р. № 1402-VIII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
21. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 берез. 2011 р. № 3166-VI // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.
22. Закон України «Про державну службу» від 10 грудн. 2015 р. № 889-VIII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
23. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січ. 2011р. № 2939-VI // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.

24. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14 жовт. 2014 р. № 1702-VII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>.
25. Закон України «Про службу органах місцевого самоврядування» від 07 черв. 2001 р. № 2493-III // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>.
26. Закон України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» від 23 груд. 1993 р. № 3782-XII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>.
27. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції щодо викривачів корупції» від 17 жовт. 2019 р. № 198-IX // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198-20>.
28. Указ Президента України «Питання Національної ради з питань антикорупційної політики» : від 25 черв. 2019 р. № 453/2019 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/453/2019>.
29. Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення Національного агентства з питань запобігання корупції» від 18 берез. 2015 р. № 118 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/118-2015-п>.
30. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання Громадської ради при Національному агентстві з питань запобігання корупції» від 12 лист. 2019 р. № 952 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/952-2019-%D0%BF>.
31. Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 13.02.2020 № 59/20 “Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 11.08.2016 № 3”.
32. Наказ Голови Національного агентства з питань запобігання корупції від 26.02.2020 № 72/20 “Про внесення змін до рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 22 вересня 2016 року № 44”.
33. Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 23.03.2020 № 111/20 “Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 06.09.2017 № 709”.
34. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень законів України «Про засади запобігання та протидії корупції», «Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» від 6.10.2010 №21-рп/2010 (справа про корупційні правопорушення та введення у дію антикорупційних законів). Електронний ресурс, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v021p710-10>.
35. Положення про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Генеральної прокуратури України, затверджене наказом Генеральної прокуратури України від 12.04.2016 №149. Електронний ресурс, режим доступу: http://www.cct.com.ua/2016/12.04.2016_149.htm.
36. Антикорупційна політика та запобігання корупції в публічному управлінні : навч. посіб. / І. С. Бондар [та ін.] ; М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Ліра-К, 2016. - 192 с.
37. Безрутченко В. С. Причини та наслідки поширення корупції / В. С. Безрутченко // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика) : наук.-практ. журн. – 2010. – № 23. – с. 105–113.

38. Василичук В. І. Організація боротьби з хабарництвом: проблеми та шляхи їх вирішення / В. І. Василичук // Право і бізнес : наук. журн. – 2009. – № 2. – с. 58–64.
39. Василичук В.І. Протидія корупції та хабарництву в бюджетній сфері /В.І.Василичук // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. Спеціальний випуск «Правові засади забезпечення економічної безпеки в сучасних умовах». – 2011. – № 4. – с. 169–175.
40. Василичук В.І. Оперативно-розшукова профілактика злочинів у бюджетній сфері: К.: ПП «Заграй», 2012. – с. 344.
41. Гвоздецький В.Д. Правові, економічні та духовні засади протидії корупції // Науково-практичний збірник №100. Актуальні проблеми юридичних наук у дослідженнях учених. Міліція України. № 3-4, 2011. - с. 24-25.
42. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і в органах місцевого самоврядування : монографія / Нац. акад. держав. упр. при Президентові України, Нац. акад. внутр. справ ; ред.: Ю. В. Ковбасюк, В. Л. Федоренко. - Київ : Ліра-К, 2016. - 524 с.
43. Любченко Д.І., Никифорчук Д.Й., Ніколаюк С.І., Прокопович Г.В., Запобігання та викриття корупційних злочинів в органах виконавчої влади: Монографія. – К.: МП «Леся», 2010. – с. 160.
44. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. О.М.Бандурка, Є.М.Блажівський,Є.П.Бурдоль та ін.; за заг. ред. В.Я.Тація, В.П. Пшонки, А.В.Портнова. – Х.: Право, 2012. – с. 768.
45. Організація та сучасні проблеми боротьби з корупцією та організованою злочинністю: навч. посіб. / [Василичук В. І., Алексійчук М.М., Сливенко В.Р. та ін.]. – К.: НАВС, 2014. – с. 220 – (Бібліотека оперативного працівника – відкритий фонд).
46. Концептуальні підходи до реформування органів внутрішніх справ як складової правоохоронної системи та сектору безпеки і оборони України. Інформаційно-аналітичні матеріали до Круглого столу «Концептуальні підходи до реформування МВС у контексті загальнонаціонального плану реформ» 16 квіт. 2015 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.uceps.org/upload/przh_Melnyk_militsiya_2015_8_5.pdf.
47. Стан корупції в Україні. Результати загальнонаціонального дослідження 2007 р. {скорочена версія} // Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://udscn.guds.gov.ua/lilcs/Dos 1/2.pdf>.
48. Хавронюк М.І. Науково-практичний коментар до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», - К.: Лтіка, 2011.- с. 424.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за

яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ)	Разом
30	40	30	100
1. Усне опитування під час заняття (5 тем по 7 балів = 35 балів) 2. Письмова робота = 65 балів	1. Усне опитування під час заняття (4 тем по 10 балів = 40 балів) 2. Письмова робота = 60 балів	1. Активна участь у тренінгах, презентації та самопрезентації = 20 балів. 2. Написання КПІЗ, на основі сформованих індивідуальних завдань = 50 балів. 3. Захист КПІЗ = 30 балів.	-

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом